

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

Egyes szám ára 2 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rákóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.

Kéziratok nem adatkak vissza.

Hirdetések árszabály szerint.

Üzérkedés az iparfejlesztés terén.

(K. Ö.) Egy idő óta az osztrák lapokban oly tartalmu hirdetések jelennek meg, melyek Magyarországon létesítendő ipartelepek részére tőkepénzeseket keresnek és számukra évekre biztosított magas szubvenciót helyeznek kilátásba.

Az emberek furfangosak, ezen nincs mit csodálkoznunk. Kíspekuláltak azt, hogy a magyar iparfejlesztési akcióval is tisztességtelen üzérkedést lehet folytatni. Aki ezt a szubvenciót áruba bocsátja, az azzal a határozott szándékkal lép a magyar kereskedelmi kormányzat elé, hogy ő itt Magyarországon gyárat akar építeni. Ő tehát igénybe akarja venni az iparfejlesztési törvény biztosította kedvezményeket.

A kormány, mely nem azért szavaztatta meg a törvényhozással az iparfejlesztési törvényt, hogy az írott malaszt maradjon, nagyon örül az ajánlattevőnek. Egyik sikerét látja alkotásának, hogy a külföldi tőkét sikerült becsalnia az országba, mely itt megtermékenyíti majd a magyar közgazdaságot. Jobb lenne ugyan, ha kizárólagosan magyar tőke keresne elhelyezést az iparban. De kevés a pénzünk és az is, ami van, mindenre kapható előbb, mint az ipar céljaira.

A kormány tehát biztosítja annak a valakinek az iparfejlesztési törvény előnyeit és a szubvenciót és nyugodt megelégedéssel zárja le az aktát, mely Magyarországnak egy új gyártelepet biztosít.

Az öröm azonban korai. Annak a valakinek ugyanis egy huncut vasa sincs. Esze ágában sincs itt gyárat építeni. Egyszerűen üzérkedni akar a szubvencióval. Hirdetést tesz hát közzé, melynek célja megtalálni azt a tőkepénzest, aki megfelelő tőkével rendelkezik a gyár felépítésére. A tőkepénzesnek az az előnye, hogy nem kell utána jarnia az engedély és szubvenció kieszközölésének. Az üzér mindent készen feltálat neki és ezért kijár a bőséges provízió.

Ez a tisztességtelen üzérkedés két irányban hátráltatja a magyar iparfejlesztési akciót. A szubvencióval való üzérkedés csökkenti a szubvenció pénzbeli értékét. Amennyit a közvetítés az államsegélyből elvon, annyival kevesebb jut a magyar iparnak. És lehet, hogy a kieszközölt szubvenció nem egy, hanem több gazdát cserél, mely eset-

ben az államsegély mindig kisebb és kisebb lesz.

Az állam az államsegélyek ily uton való lekötésével utját állja a reális vállalkozásnak. A szubvenció osztogatásának mérve a törvényben van meghatározva, ez tehát nem lehet vég nélküli. Egy-egy irreális üzérkedés a szubvencióval egy-egy ipari alapítást tesz lehetetlenné. Itt tehát a legnagyobb fokú óvatosságra van szükség, mert az iparfejlesztés sikerét nem szabad kockáztatnunk. Az óvórendszabály nem boszorkányság. Az állam attól, aki gyár építésére szubvenciót kér, követelje meg, hogy okmányilag bizonyítsa be, hogy a gyár felépítéséhez szükséges tőkével rendelkezik. Azt elhisszük, hogy valaki a szubvenció birtokában talál tőkepénzest, aki gyár alapításra vállalkozik. Ez esetben az irreális üzérkedés lehetséges. De már azt kötve hisszük, hogy tőkepénzes akadjon, aki a szubvenció hiányában üzérkedő közvetítővel szóba álljon.

Az iparfejlesztési törvény az állami protekcionizmust honosította meg. Szemet hunytunk reá, mert a viszonyok mérlegelésével mi is csak azt akarhatjuk, hogy az önállósítás idejében már oly erős iparral rendelkezünk, mely termelési viszonyaink figyelembe vételével gazdasági életünk megtermékenyítője legyen. Elfogadtunk tehát egy oly expedienst, mely a legnagyobb anyagi eszközökkel siet a magyar ipar támogatására. Azt azonban a legjobb akarat mellett is megvárhatjuk, hogy a törvény végrehajtása a lehető leggondosabb lelkiismeretséggel történjék. Ugyis eddig az a panasz, hogy az az iparfejlesztési törvény dacára csak lassan halad előre a magyar ipar fellendülése.

A zombori függetlenségi gyűlése.

— Pataj ur egyedül. —

A zombori függetlenségi párt vasárnap tartotta meg gyűlését, melyen a párt titkára beszámolt a párt múlt évi működéséről.

Elsőnek persze a balpárt egyetlen zombori hive, Pataj ur szólalt föl, s panaszkodik a kvóta fölemelése és a súlyos kereskedelmi szerződés miatt. Elmond régen megcáfolt érveket melyeknek a végén felhívja a jelenvoltakat, hogy menjenek át a függetlenségbe.

Donoszlovics válaszol Patajnak és ékes szavakkal fejti ki a párt és a koalíciónak a körülmények kényszerítő hatása alatt tanúsított magatartását. Végül ajánlja Pataj jelenlétének elfogadását.

A közgyűlés egyhangú lelkesedéssel elfogadja Donoszlovics indítványát.

Ezután kezdődött a fiók Zoltán, Patajnak okvetetlenkedése, ami azonban csuful végződött.

Az indítványok további során Pataj az asztalra esapott, s kiabálva indítványozta hogy aki igazi negyvennyolcas az menjen utána. Erre felkapta a kalapját és kifelé indult.

Amde senki sem követte, egyedül sértült ki.

Ezután dr. Novák Elemér indítványára a közgyűlés táviratilag üdvözli Kossuth, Apponyi és Günter minisztereket és Fernbach Péter országgyűlési képviselőket. Indítványát egyhangulag elfogadták.

Végül szünni ne u akaró éljenzés közepette választották meg a párt elnökévé Méré Ignácot, társelnökké pedig Buday Gerőt.

Katholikus népszövetség. Tiszakálmánfalván megalakult a kath. népszövetség. Március 8-án ismertette Milla Imre lelkész a népszövetséget. Beszédének hatása alatt azonnal 36 tag iratkozott be, élükön a kath. intelligenciával, a helybeli hitbuzgó jegyzővel és 2 tanítóval. Március 15-én volt az alakuló gyűlés. Helyi igazgató lett: Milla Imre lelkész. Csoportvezetők: Radók József tanító, Alexander János és Milánovics Ernő. A tagok száma eddig 60.

A zsidók száma.

A Newyorkban megjelenő, zsidó szelvényben szerkesztett Jewish Year Book statisztikát közöl az öt világrész zsidóiról. Számuk könyv szerint körülbelül 11,081,000.

Ebből Európára esik 8,748,000, Amerikára 1,556,000, Afrikára 454,000, Ázsiára 342,000 és Ausztráliára 17,000. Európa egyes országai közt a zsidók így oszlanak meg: Oroszországban él 5,190,000, Magyarországon és Ausztriában 2,100,000, Németországban 600,000, a Balkánon 400,000, Belgiumban és Hollandiában 105,000, Franciaországban 80,000, Itáliában 40,000. Nagyobb számú zsidó lakossággal bírnak a következő városok. Newyork 700,000, Bécs 130,000, Berlin 95,000 London 80,000 és Jeruzsálem 30,000 zsidóval.

Budapestről az évkönyv nem vesz tudomást, holott a hivatalos kimutatás szerint is van a magyar fővárosban 150,000-nél jóval több zsidó. Az arányokat tekintve, Budapest városát árasztotta el a zsidóság a legnagyobb számban.

Ez a megfélemezés joggal ébreszti fel bennünk a kételyt az évkönyv többi adataival szemben is, melyekből egyébként így is szomorú prespektíva nyílik meg előttünk. Láthatjuk, hogy gazdag nyugati országok mennyire megnehezítik a zsidóság érvényesülését s mi magyarok mily gyengén, sikertelenül védekezünk ellenük.

Sok szó eshetnék itt a mi turáni kényelemszeretetünkről, indolenciánkról, nagyzási hóbortjainkról, munkától való irtózássunkról; jobb, ha ezeket nem bolygatjuk, de rámutatunk azokra a tényekre, melyek pusztulásunk utját jelzik, ha csak idején nem állunk talpra a destruktív erejű, szívós szemita faj ellen.

Szerb izgatók Feketeerdőn.

A hazai izgatóktól már amúgy is oly sokat szenvedett munkásokat most egy balkáni agitátor had is fenyegeti.

A napokban a biharmegyei feketeerdői üvegyárban több szerb agitátor jelent meg és ott a munkásokat, valamint azok családjait arra bírták, hogy váljanak meg Feketeerdőtől és menjenek Szerbiába, hol most egy nagyszabású üvegyár létesült és ahol a munkásokra nagy szükség van. A szerb csábítóknak ajánlatait mintegy 30-40 család elfogadta és felmondta a szolgálatát a gyárnak. A tömeges felmondás gyanús lett a budapesti gyár igazgatóságának is és egy kiküldöttjével megvizsgáltatta az ügyet.

Ekkor derült ki, hogy szerb agitátorok csábítják ki a legjobb munkásokat. Az esetről azonnal jelentést tettek a csendőrségnek, mely a helyszínre kiszállva a szerb csábítókat letartóztatta és haza toloncolta. A szerződésüket felbontó munkások megváltak a gyártól, ami nagy veszteség, mert a legjobb üvegesizolók és első munkásokból állanak.

Ünnep után.

Elmult az ünnep. A mámorral teli fenséges vasárnapra megint csak szürke napok következtek.

Unnepeltünk. Ki a szívében, ki csak száján lelkesült azokért a megváltó eszmékért, melyeket március idusa emlékeztetbe hoz. Emlékeztünk arról a csodás nagy időről, annak az időnek lángoló lelkéről. S amint emlékeztünk, csodálva csodáltuk annak az időnek szabadságot keltő fényét, dicsőségét.

Lesz-e még egyszer olyan ünnep a magyar hazában? Lesz-e még egyszer március idusa olyan, amilyen az volt.

Törpe kornak törpe nemzedéke nem képes ma már az olyan ünnepre. Elősködünk a mult dicsőségén s jövőnkbe vethető reményünk alig ér — holnapig. Mert a mult dicsősége se tud lelkünkbe hatolni, előbb felváltjuk már érebe, apró pénzre s marad a lélek tovább is önző, sivár.

Ilyen lelkekkel sohase lesz újra március idusa.

A nemzet s a haza boldogulása ma nem cél, hanem csupán eszköz. Önző céloknek lealjasított hitvány eszköze.

Aki nagyobb tud kurjantani, kufárok zajában azé lesz az érdem, annak jut a legnagyobb osztalék.

Akik önzetlenül nemzetnek, hazának a javát akarják, ordítva taszítják le azokat az ellepett forumról.

Sivár, borzasztó a jelen s nincs a jövőben egy biztató sugár se.

A tegnapi ünneplés vajha emlékeztetője lenne a magyar nemzetnek. Hogy ne csak ünnepelje 1848. március tizenötödikének fenséges eszméit, ne csak ez az egy nap lenne, amikor ez eszmék lángra gyújtják lelkét: hanem ennek a napnak az emlékezte fény-sugárként haladna előtte minden idejében, minden munkájában, törekvéseiben a legfőbb céljaiban.

A csunya önzést vesse le a magyar, éljen újra nemzetéért és hazájáért, amint ősei éltek.

Oseink nyomán könnyű lesz haladnunk. A feladat tiszta, a cél nemes, dicső.

E feladattal s e cél felé való törekvésben fogjon össze magyar a magyarral. Hogyha így teszünk s így téve végezzük kötelességünket, remélhetjük újra, hogy lesz még egyszer ünnep a világon, lesz majd újra szabadságot keltő igazi március idusa!

Országgyűlés. Folytatták a házszabályrevízió tárgyalását.

Pénteken nem lesz ülés Kossuth Lajos halálának évfordulója miatt. Erre a szomorú alkalomra a függetlenségi párt is, a balpárt is erősen készülődik és féltékenyen magának követeli a gyász jogát. Mind a két párt kivonul a temetőbe és lakomát is rendez. De a szent halottnak ez egészen mindegy; a halottak türelmesek . . .

Szabadkai kocsmárosok deputációja. Hoek János ma szabadkai kocsmáros-deputációt vezetett Wekerléhez, mely azt kérte, hogy korlátozza a pénzügyminiszter az italmérségi engedélyek kiadását s apassza meg a többit is. Wekerle természetesen mindent megígért s a kocsmárosok, akiknek szónoka kerek félórás beszédet mondott, lelkesen éljenek. Mikor távozott a deputáció, Hoek János ravasz mosolygással oda fordult a kocsmárosokhoz:

— Azután nem kell ám mindent szó szerint venni, ahogy a miniszterek mondják! — mondta.

— Akkor minek jöttünk? — kérdezte az egyik kocsmáros.

Hát nincs igazza?

HIREK.

Tájékoztató.

Március 22. A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyelvények közgyűlése délután 4 órakor a Horgosi-féle vendéglőben.

Április 13. A filharmóniai társaság második hangversenye a városi színházban.

Országos vásárok: Ujvidék március 20., 21. és 22-ikén. — Zombor március 22. és 23. — Baja április 26. és 27. — Zenta március 22., 23.

— **Személyi hir.** Dr. Lakatos Géza ügyvéd az Orsz. Keresztény Szociális Szövetség tanács-ügyvezető alelnöke a keresztényszocialista párttitkárság ügyében ma városunkba érkezett.

— **Március 15.** A moholi kath. legényegyesület a másik két testvéregyesülettel együtt ülte meg március 15-ikét. Zászlóik alatt testületileg vonultak a templomba, hol ünnepélyes istentiszteletet tartottak. Az istentisztelet után rögtönzött ünnepélyt rendeztek. Este 120 terítékes bankett volt, melyre — legalább is egy kis időre — a kerület szeretett képviselője Lovász Márton is ellátogatott, kit a moholiak lelkes ovációban részesítettek.

— **A „Szabadkai Filharmóniai társaság”,** városunk e kulturális egyesülete, mely hivatva van a classicus zenét társadalmunkkal megismertetni, az első nagy sikere után folyó évi április hó 13-án tartja meg második hangversenyét a városi színházban. A tartalmas műsor számai Beethoven V. szimfóniája, Erkel Ferenc, Bátor Mária nyitánya, Schumann Esti dala és Almódózása, Émile Rouve. „Danse fantastique”-je és Lányi Ernő „Ez a világ amilyen nagy” című férfi és zenekarra írt műve. A műsor érdekes száma Jeszenszky Naday Ilona a nagy sikereket aratott hangverseny énekesnő fellépte lesz. A hangverseny jövedelme az országos gyermekvédő liga javára fordítatik.

— **Egy káplán bucsuja.** Temerini tudósítónk írja, hogy a más helyre áthelyezett Schweitzer Ferenc káplántól kimondhatatlan szeretettel bucsuzott el az egész helység lakossága. Könyezve szorongatták a körükből távozó káplán kezét, s ha volt aki örült a bucsuzásnak, ezek a vörös demokraták nagyon, de nagyon lepadt pártjához tartoztak. Azt hiszik a Jakabok, hogy most már sikerülni fog nekik ismét zöld ágra vergődni. Bizakodásuk azonban haszontalan. A mag, melyet Schweitzer elvetett, hatalmas fává nőtte már ki magát, s ha távozik is Temerinből az, aki a magot elültette, ott marad lelkesedése, szeretete, s ez csak buzdítani fog a terebélyes fa további hűséges ápolására. (H. J. földmives.)

— **A függetlenségi kör diszelnöke és új alelnöke.** A függetlenségi kör vasárnap megtartott diszülésen, Mokossay Mátyás esperesplébánost diszelnöknek, Antunovics József dr. a megboldogult Varga Károly helyére alelnöknek választotta meg.

— **Adomány szabadkai Erzsébet-szoborra.** Nagyobb összeg folyt már be a Szabadkán felállítandó árpád-házi szent Erzsébet szobrára. Az adományokat hirlapilag nyugtázzuk majd. Egyelőre csak a keres-

kedelmi bank 50 koronás adományáról emlékezünk meg, melyet ma szavazott meg a szoboralap javára.

— **A szabad liceum köréből.** Folyó hó 20-án pénteken délután fél hat órakor a főgimnázium dísztermében Polgár Miklós felsőbb iskolai tanár tart felolvasást az építészeti stílusok történeti fejlődéséről. Az előadás érdekességét nagyban fokozza, hogy a felolvasó előadását vetített képpel fogja illusztrálni.

— **A Terézpark kioszkja.** Valaki folyamodott a tanácshoz, engedné meg neki, hogy a Terézpark közepén kioszkot állítson fel, ahol üdítő italokat árulna. A Szabadkai Friss Ujság nagyon kíváncsúnak találja a dolgot úgy szépszerűen, mint egészségügyi, üdülési szempontból. Hm! Hm! Hát nem emlékszik már vissza a Friss Ujság a két év előtti időkre. Akkor is folyamodott valaki a kioszk felállításának engedélyezéséért. Es mi történt annak idején? A Friss Ujság rettenetesen kikelt. Hogy mer valaki ilyesmiért folyamodni. Egyetlen park van, azt is el akarják rontani a kioszkkal. Elveszik a gyermekek játszó helyét, megrontják a levegőt, csufuságot akarnak üzni. Hát most egyszerre megváltozott a dolog? Hja, persze, más a folyamodó! Hanem a tanács talán még nem felelte el a Friss Ujság előbbi véleményét.

— **Közgyűlés.** A Bács-Bodrog Megyei Irodalmi Társaság Zomborban 1908. március 29-én délután 4 órakor tartja rendes évi közgyűlését a zombori polgári kaszinó tanácstermében, amelyre a tagokat tisztelettel meghívjuk. Vértesi Károly elnök, dr. Pataj Sándor főtitkár. A közgyűlés tárgysorozata: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Pénztárosi és számvizsgálói jelentés. 4. Költéségetés. 5. Megüresedett választmányi helyek betöltése. 6. Esetleges indítványok. (Az elnökhöz 8 nappal előbb nyújtandók be.)

— **Szomorú sorozási eredmény.** A bácskai legények jöhíre — úgy látszik — hanyatlóban van. Ezt bizonyítja a Zombor városi sorozás eredménye. Ugyanis 437 védköteles közül besoroztatott, mint újonc 74, mint egyéves önkéntes 5, mint tanítójelölt és tanító 2. Visszahelyeztetett, mint család-fentartó 7, mint alkalmatlan 10. Távolmaradt 87. Ennél kedvezőtlenebb eredmény vajmi ritkán szokott előfordulni.

— **Legényegyleti konviktus Zomborban.** A vidéki katolikus legényegyletek életében korszakot alkotó lépést tett a zombori legényegylet. Várossy Gyula kalocsai érsek bőkezűségéből díszes othon emeltetett, melyben 18 legény teljes ellátást nyerhet. A legényegylet nemcsak vallásérköcsi, hanem a társadalmi életre is kiható tevékenységében szak és művelődési oktatásokat nyújt és a tagokat a munkaszeretet, takarékosság stb. nagyrabecsülése által tisztességes mesteremberekké neveli. A konviktus vezetője a kalocsai érsek megbízásából Buday Gerő főgimnáziumi hittanár, ki az intézetben lakik. A 18 belakó részére készült intézetbe felvétetnek a legényegylet tagjai közül első sorban a római katolikus iparossegédek, másodsorban a római katolikus kereskedősegédek, harmadsorban más keresztény felekezetű iparos és kereskedő segédek. Az egyleti tagsági díj havonként 30 fillér. A bennlakó fizet egy hétre két koronát a lakásért, ötven fillért a fűtés, világítás és szolgálatért. Az összes tagok az intézetben napi egy korona vagy legfeljebb egy korona husz fillérért tisztességes étkezést is kaphatnak. Vajha hasonló konviktus az ország más vidéki városaiban is létesülne.

— **Sajtóvétség nem megbélyegző.** Erdekes elvi jelentőségi határozatot hozott legutóbb Győr szabad királyi város tanácsa. Egy ottani újságírónak hatósági erkölcsi bizonyítványra volt szüksége. Annak rendje és módja szerint folyamodott érte a rendőrkapitánysághoz. A rendőrkapitányság a szokott nyomozás során kisütötte, hogy az újságíró egy ízben sajtóvétségért elítéltek. Ennek folytán nem adta ki neki a kifogástalan erkölcsi viselkedést igazoló bizonyítványt. Az újságíró megfélemlézte a tanács-

hoz a főkapitány határozatát. A tanács erre utasította a főkapitányt az erkölcsi bizonyítvány kiadására, kioktatván egyúttal arról, hogy a sajtóvétség és érte elszennvedett büntetés nem bélyegzi meg az újságírókat.

— **Keresztülzúrt kéz.** Andrasics Márton tegnap az V. körü Bethlem-utca egyik korcsmájában mulatott több társával. A mulatság vége civakodás, ennek a vége pedig az lett, hogy Andrasics Márton baltenyerét egészen keresztül zúrták. Sebét a mentők kötötték be.

— **Korcsmai duhajkodás.** Garai tudósítónk írja, hogy Sibalin József betért a falu nagykorcsmájába és egy pohár bort kért. Alig hörpintette le azonban az első kortyot, kellemetlen és kínos meglepetés érte. A szomszéd asztalnál ülő Dujmov Miklós egy borral telt üveget végott a fejéhez. Sibalin koponyája bezúródott. Sibalin támadóját feljelentette a bajai bíróságnál.

KRÉCSI A. NÁNDOR

— **könyvkereskedése.** —
Telefonszám 283.

Ifjúsági iratok, díszmunkák, saját kiadású imakönyveit, amely tetszés szerinti kötetekben készülnek.

Továbbá nagy választék **rajz- és írószerekben.**

Egyben felhívom a n. ó. közönség szíves figyelmét **diszkönyvkötészetemre,** ahol a legmodernebb és legcsinosabb munkák készülnek legszolidabb árak mellett.

A megszurkált feleség.

— **Amerikában tanult erkölcsök** —

Megemlítettük már egyszer, hogy Tyákity József bajmoki lakos egy izben rálőtt a feleségére, szerencsére azonban a golyó nem talált. Tyákity ma ismét merényletet követett el a felesége ellen.

Tyákity két évig volt Amerikában. Hirt nem adott magáról, pénzt sem küldött a feleségének. Nem csoda hát, ha az asszony holtan hitte, ha elidegenedett tőle. Egyszer váratlanul beállított Bajmokra. A felesége azonban nemcsak hogy tárt karokkal nem fogadta, hanem hallani sem akart róla.

Az első merénylet után válopörre került volna a dolog. Valami tárgyalásra ma kellett volna megjelenni a férjnek és feleségnek együtt a szabadkai törvényszék előtt. Reggel, a vonat indulása előtt Tyákity beállított ipának a házához, hogy a feleségével értekezzen. A békitő értekezlet helyett azonban bieszkázás következett be, valószínűleg azért, mert az asszony nem akart hajlani a békitő szóra.

Tyákity a szegény asszonyt kétszer a kezén szurta meg, kétszer a vállát és a hátán is több szurást ejtett. A szegény asszony azt vallotta a mentőknek, akik sebeit kimosták, hogy ura az orrát akarta levágni, s ezt csak nagy küzdelem árán bírta megmenteni a dühöngő ember bieszkájától.

Hol szerezzük be szükségleteinket!

Képeskönyvek, ifjúsági iratok, díszmunkák, imakönyvek, levélpapírok dobozokban, író- és rajzszerek legalkalmasabban beszerezhetők

HEUMANN MÓR

... könyv-, papír- és írószerekkereskedésében ... Szabadkán, főtér, Szentháromsággal szemben.

Halál a fürdőkádért.

Bajaszentistvánon ütött agyon egy osztozkodó atyafit a másik, aki szintén valami jussot tartott a hagyaték egy részére. Az erkölcsi elvadulásnak legelrettentőbb példája, mikor a temetés után közvetlenül, ugyszólván a hagyatékhoz tartozó értéktelen tárgyakért is képesek gyilkosságra vetemedni az emberek. Ez már nem is kegyelet sértés, sokkal több ez annál.

A bűnös cselekedetről szóló tudósítás a következő:

Ikotics Antalnak atyafia halt meg Bajaszentistvánon. Meg volt a temetés s utána összeült az atyafiság a nem épen kegyeletes, de hát szokásos halotti torra. Megkezdődött a tor s utána az osztozkodás.

Az elhunytak egy barátja is eljött vigadva sirni a halotti torra. De ha már egyszer résztvett a toron, részt akart venni az osztozkodáson is. Egy fürdőkádát kívánt meg. Ezt akarta elvinni magával emlékképpen, amibe azonban az atyafiai nem voltak hajlandók szépszerével beleegyezni.

Perlekedés támadt, amely a toron megívott szesz hatása folytán csakhamar verekedéssé fajult, ami közben az egyik törvényes örökös járt rosszul.

Ditelján, a fürdőkádra áhító jóbarát, életveszélyes sebat ejtett Ikotics Antalra, aki a sebében meghalt. Ditelján ellen megindították a vizsgálatot.

INNEN-ONNAN.

Automobilist játszottak a gyerekek. Kiosztották szépen a szerepeket. — Te lész a gépész, te meg a vendég, te meg a kerék, te meg pöffögsz, te meg túlkölsz.

— Bűhühü — ritta el magát a Kohnék csemetéje. — hát én szemmi sze leszek?
— Ne szirj Kóbika, te lész majd a bűdösz. — hangzott a talpraesett válasz.

Nyegle ur: Megengedi nagysád, hogy megkérjem drága kezét.

Vilma: De hiszen atyám nem akar önről tudni: azt mondta, ezer forintot adna, ha nem látná önt többé.

Nyegle ur (lelkesen): Mikor beszélhetnék kedves atyjával?!

SZINHÁZ.

M ű s o r:

Szerda: Hamlet.

Csütörtök: Tartuffe.

Péntek: Mérsékelt helyárrakkal Bálkirálynő.

Rheumatikus és hűtésből származó fájdalomknál a legbiztosabb és leggyorsabban ható idegerősítő és testedző szer az ...

ILLÉS-féle RHEUMA-FLUID.

Számos elismerő- és hálaírat az egész országból. **Ára 1 kor. 50 fill.** Kapható az egyedüli készítőnél: **Illés Antal** gyógyszerárában a főposta átellenében Szabadkán, Népbank-palota. 323-2

Törvényesen védte.

REGÉNY.

AZ ANTIKRISZTUS CSODÁJA.

Fordítja: **Körmöczy Ernő.** 80

De nemcsak ezek a földhözragadt nyomorultak tisztelték őt. Ugo Favara, az ügyvéd odalépett hozzá, s azt sugta fülébe, hogy ő ennek a szegény inséges országnak jótévő anyala. „Ah bárcsak előbb találtunk volna egy oly asszonyra, amelyen ön!” sóhajtott maga elé.

Képzelsen egy szegény madárkát, mely hosszú éveken át kalitkába volt zárva; megtépázott, összehorzolt szárnytolla már elvesztette fényét. Most aztán egy jóságos kéz melengeti, ápolgatja, kopott tollát szép fényre simogatja. Képzelse csak, jó Signore!

A nápolyi mandolinok sem maradt ki a sorból. Elővette hangszerét, s belekapott egy dalba. On tudja, milyen ő, mikor énekel: füléig huzza szét száját, s szörnyű mód rikácsol. Akárcsak a bohóc, ha torzképet vág. De hát észrevette e már, hogy szemében angyal tanyáz. Angyal, ki bukásán kesereg, s mégis bohósággal van tele. Most azonban csak az előbbi látszott rajta. Olyan volt, mint akit valami természetfölötti erő

ihletett meg, nyakát nekiszegte, pettyhüdt teste büszke, deli tartást vett fel. Sápadt arcára rózsapír szökött, s úgy énekelt, mint a csallitok közt csattogó csalogány.

Alkonyat felé mindnyájan a görög színházba vonultak. Ez volt az ünnepély fénypontja. S mennyi sok meglepetést készített számukra a Signorina itt!

Volt ott orosz énekesnő, s német színjátész; angol bajvivő, s amerikai művész. Olyan volt a szinkör, mintha csak a régi görögök foglalták volna el szokott helyeiket benne, s lesnék onnan a művészek játékát.

Ezek a szegények sem fukarkodtak a dicsérettel, s az egész játszóter visszhangzott lelkes tapsaiktól.

A szereplők hangos tetszésnyilvánítás-tól kísérve hagyták el az emelvényt.

Valaki a tömegeből arra kérte a Signorinát, hogy lépjen fel ő is. Hisz ez a nagy lelkesedés tulajdonképen őt illeti meg. Szembe kell vele nézni, hogy érezze ő maga is. Meg fogja látni, mint emeli, gyönyörrel tölti el.

Tetszett neki a gondolat, s beleegyezett rögtön. Fiatalabb éveiben többször énekelt, s az angolok különben sem idegenkednek a daltól. Máskor ugyan a viláért sem adta volna rá a fejét, de most, hogy jó kedve kerekedett, hamarosan rá állt. Igen, ő is énekelni fog a népek, mely őt annyira szereti.

Utoljára ő lépett fel. Képzelse csak el, mit tesz az, ily ósrégi színpadon állni! Antigonet elevenen itt temették el, Iphigenia itt hajtotta az áldozati oltárra szép fejét. S most az angol Signorina lép nyomukba, hogy minden képzelhető dicsőséget önmagának szerezzen meg.

Alighogy megpillantották, mint a bősztenger zugása riadt fel a tapsvihár.

De fénséges pillanat volt ez! Ott állt ő; a háttérben az Aetna büszke, egetostromló csucsá; oldalvást a középtenger széles, beláthatlan árja. Előtte a mohlepte padokon a legyőzött „Szegénység és Nyomor”; úgy tetszett neki, hogy most az egész Diamante lábai előtt hever.

S Bellinit énekelte, Bellinit választotta. Hálás akart lenni, s azért választotta a mi Bellininket, kinek az Aetna tövében ringott a bölcsője. Bellinit, kinek minden sorát könyvnélkül ismeri már mindenki nálunk.

Higye meg, oh Signore, hogy nem tudott énekelni. Hisz csupán azért lépett az emelvényre, hogy hódoljanak neki. Azért tett jót csupán, mert gyönyört okozott neki, ha bálványozza a nép. Gyenge, hamis hangon kezdett énekelni, pedig mint mondám, nálunk még az apró gyermek is ismeri valamennyi dalát.

A nápolyi mandolinok csufondáran vigyorgott pár percig, aztán hangosabban kezdett kacagni, csakoly hamisan kurjongatott közbe, mint ahogy a Signorina énekelt. Még a könyei is kicsordultak a nagy nevetéstől. Az öszvérhajcsár nagy hahotázva csapkodott a tenyerébe hozzá.

Erre aztán mindnyájukból kitért a nevetés. Megengedem, hogy örületes botorság volt, de ők nem is gondoltak rá. A művelt görögök színpadján nem tűrhetek kontár barbárokat. Donna Pepa, Donna Tura életükben sem kacagtak ily jókat. Egyetlen tiszta hang sem! A Madonnára, San Pasqualera mondom, egyetlen egy sem!

Világéletükben most először laktak igazán jól. Természetes tehát, hogy valami részigítő mámor, s fékezhetlen örjögés vett erőt rajtuk. S ugyan miért is ne kacagnának? Bizonyára nem azért hívták meg őket az ünnepélyre, hogy fülüket ily éktelen rikácsolás siketítse meg! Ők nevetésükkel csak dobhártyájukat védik, a füttyökkel, püssze-géssel csak az előadást jutalmazták! Vissza adják a kölesönt, s ugy kacagnak rajta, hogy pukkadoznak belé. Mert hát ők csak nem rabszolgái a Signorának?! (Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenet.

K. E. Zombor. Azt a cikket megkaptuk. Tessék türelemmel várni, amíg a körülmények megengedik. Ezek pedig hamarosan bekövetkeznek. Mai tudósításából csak a II. számú levelező lapot kaptuk meg.

Figyelem! Aki bármi ingó vagy ingatlant eladni vagy bérbeadni, venni vagy bérbe venni szándékozik, valamint

Telefonszám 446.

pénzkölcsönt

felvenni és adósságokat konvertálni, továbbá magán egyénekről vagy cégekről és vállalatokról

hiteltudósítást

(információt)

beszerezni, továbbá tűz-, jég- és élet-

biztosításokat

kötni,

hirdetéseket

hírlapok, folyóiratok és naptárakba feladni,

cimeket

iratni,

fuvarleveleket

díjtöbblet vagy késedelmi kártérítés meg-reklamálása végett felülvizsgáltatni kíván és végül

pénzbeszedéseket

(inkasszót)

behajtani, az forduljon kizárólag:

az Általános Forgalmi és

Hiteltudósító intézet

törvényszéki legbejegyzett céghez

VII. kör, Battyhány-utca, a gőzfürdővel szemben,

:: (Tulajdonos: Malusev Sándor.) ::

ahol mindennemű megrendelés és megbízás a legbiztosabban és legszigorubb titoktartás mellett eszközöltetik.

92-162

Második kiadás!

Kevés röpirat éri Magyarországon a második kiadást. Ezen kevesek közé tartozik a

„SZÓIMÁDÁS.”

című politikai röpirat, mely első kiadásában 120,000 példányban kelt el, s most újabb 15,000 példányban jelent meg.

A „Szóimadás” ára 20 fillér.

10 példány 1 korona 80 fillér.

Kapható: kiadóhivatalunkban.

Lapunk kiadóhivatalában

kapható

keresztényszociális röpiratok:

A szociáldemokrácia. Képek a szociáldemokrata szentek életéből. Irta: dr. Nagy János. Kitünően mutatja be azokat a képeket, melyeket a vezér urak rajzoltak egymásról. 1 darab 6 fillér, 10 darab 50 fillér, 100 darab 4 korona.

A keresztény szocializmusról.

Irta: Benyács István. Ara 60 fillér.

Mit kell tudnunk. Irta Szalánczy A. Kérdésekben és feleletekben adja a szocializmus elemi ismereteit és részletes utasítást egylet-alakításhoz. Ara 10 fillér.

Le az álarcral. Irta Haller István. Kérdés- és feleletformában letárgyalja az összes szociáldemokrata hazugságokat, vezéreiknek saját szavait idézve. Ara 20 fillér.

Korunk sebe és a nyomor vámszedői. Irta Huszár Károly. A szociáldemokrata program rövid, csattanós cáfolata és a szociáldemokrata vezérek leleplezése. Ara 30 fill.

Zsidóméreg. Irta Huszár Károly. A Talmud népies ismertetése eredeti idézetekkel. Ara 30 fillér.

„Gépész”

című műszaki lap az egyedüli, mely hivatásosan foglalkozik a gépészek társadalmi helyzetével és ingyenes közvetítésével, melynek előfizetési ára egész évre 4 korona, félévre 2 korona 10 fillér. A gépész és kazánfűtői vizsgára előkészítő kézikönyv 2 korona 85 fillér. Kazánfűtői és összes gépészeti vizsgákra előkészítő kézikönyv 130 rajzzal 300 oldal 4 kor. 50 fillér. Villamossági káté villanycsengők és telefonkezeléséről 5 korona 50 fillér. Aratógépek szerkezete és kezelése 1 korona 85 fillér. 1908. évi gépészeti zsebnaptár, mely a gépészeti tudnivalók tárháza 1 korona 35 fillér.

Gépész kiadóhivatalában:

Szeghalom.

HIRDETÉSEKET

árszabályzat szerint

felvesz a kiadóhivatal

— SZABADKÁN,

Rákóczi-utca 20. sz.

és

FILOY JENŐ

papirkereskedő

Damjanich-utca 106. sz.

Lapunk kiadóhivatalában kapható:

A FALU SZÉPE.

Angol regény 2 kötetben.

Irta:

M. B. CROKER.

Fordította:

DUGOVICH IMRE.

Ára a két kötetnek bérmentes

küldéssel 1 korona.

Kereskedők

részére szükséges pénztári bárcák 100 lappal, számozva és füzve 100 darab 16 kor.

Jegyzékek

céglapírat nélkül 100 darabonként 30 fillérért kap-
::: hatók a :::

Szabadkai Nyomda-

és

Hírlapkiadó-vállalat

mint szövetkezetnél

IV., Rákóczi-utca 20.

Tisztviselők figyelmébe!

Az országos magyar I. általános tisztviselőegylet kolozsvári képviselősege (Kolozsvár, Ferenc József-ut 7. sz.)

nyugdíjjogosult állami-, megyei és városi tisztviselőknél, katonatiszteknek és nyugdíjasoknak mindennemű egyleti ügyben, ugyszintén

törlesztési kölcsön ügyekben

díjmentes utbaigazítással és tanácsesal szolgál.

— Válaszbélyeg csatolandó. —

42-69

A MI IGAZ HITÜNK.

Irta: Hiersch Ágoston.

Ez a munka az óriási német katolikus irodalomban is jelentős helyet vívott ki magának, s Körnöczy Ernő zamatos szép magyar nyelvű fordításban méltó arra, hogy a mi litteratúránkban is tért hódítson. — S mit foglal magában a könyv? Mikor olvassuk, úgy érezzük magunkat, mintha angyal szárnyak emelnének a magasba, a honnan egy pillantással áttekinthetjük mindazt, mi szent hitünkben foglalva van. Méltó, hogy helyt találjon minden katolikus könyvei közt, legyen az ifjú vagy felnőtt.

Ára füzve 40 fillér, egész vászonba kötve 70 fillér.

Megrendelhető:

a Szabadkai Nyomda- és Hírlapkiadó-vállalat mint szövetkezetnél Szabadkán.